

LBRIS

We know
books

Eleanor Herman

ÎN PAT
CU
REGINA

900 DE ANI DE REGI TICĂLOȘI,
AMANȚI VIRILI
ȘI POLITICĂ DE ALCOV

Traducere din limba germană de
VALENTINA GEORGESCU

LITERA
București

LBRIS

We know
books

*Leidenschaft im Dienste Ihrer Majestät
Königinnen und ihre Liebhaber*
Eleanor Herman

Copyright © 2006 S. Fischer Verlag GmbH,
Frankfurt am Main

Ediție publicată pentru prima dată
cu titlul *Sex with the Queen*
Toate drepturile rezervate

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

În pat cu regina

900 de ani de regi ticăloși, amanți virili și politică de alcov

Eleanor Herman

Copyright © 2021 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba germană:
Valentina Georgescu

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactori: Ramona Ciortescu, Georgiana Harghel

Corector: Rodica Crețu

Copertă: Flori Zahiu

Tehnoredactare și prepress: Ana Vărtosu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HERMAN, ELEANOR

*În pat cu regina. 900 de ani de regi ticăloși, amanți virili
și politică de alcov / Eleanor Herman; trad. din lb. germană
de Valentina Georgescu. – București: Litera, 2021*

ISBN 978-606-33-7496-8

I. Georgescu, Valentina (trad.)

94

CUPRINS

<i>Introducere</i>	7
Capitolul 1. Viața dincolo de zidurile palatului	21
Capitolul 2. Regina își ia amant	55
Capitolul 3. Reginele din Evul Mediu și soțiile lui Henric al VIII-lea	73
Capitolul 4. Secolul al XVII-lea – Evadarea din colivia de aur	113
Capitolul 5. Rusia în secolul al XVIII-lea – Împărătese desfrânată	165
Capitolul 6. Europa în secolul al XVIII-lea – Putere, politică și pasiune	235
Capitolul 7. Secolul al XIX-lea – Cutezanță și dezonoare	297
Capitolul 8. Tranziția la secolul XX – Lupta pentru egalitate	323
Capitolul 9. Diana, o prințesă cu mulți amanți	347
Capitolul 10. Adulter și interese de stat	365
<i>Note</i>	371
<i>Bibliografie</i>	379

INTRODUCERE

*Între bucuria simțurilor și liniștea sufletească,
oamenilor le rămâne doar înfricoșătoarea alegere.*

FRIEDRICH SCHILLER

Secole la rând, regii Europei s-au desfătat cu seducătoare metrese generos răsplătite. Între secolele al XVI-lea și al XVIII-lea, o metresă regală putea deveni *maitresse en titre*, dobândind astfel o poziție aproape la fel de oficială ca aceea a unui prim-ministru. Ea susținea artele, încânta diplomații străini, numea miniștri, iar uneori influența chiar și politica externă. Deseori, apartamentele ei erau mai luxoase decât cele ale reginei, veșmintele ei, mai spectaculoase, iar bijuteriile ei, mai prețioase.

Oficial, divorțul nu era nicidecum și niciunde acceptat, însă când regele își lua o amantă, adesea nu exista nici o condamnare; din motive de stat, el era nevoit să se însoare cu o prințesă străină grăsuță, fără pic de șarm ori strălucire, față de care nu se simțea nici măcar un pic atras. În 1662, falnicul și atrăgătorul Carol al II-lea al Angliei s-a însurat cu prințesa Caterina a Portugaliei, mică de înălțime și cu dinții ieșiți în afară. Spre marea mâhnire a miresei, lui Carol nici

nu i-a trecut prin cap să renunțe la iubita sa, extrem de senzuala roșcată Barbara, lady Castlemaine.

Motivul lui a fost că „deși nu era ateu, nu-și putea imagina că Dumnezeu ar pedepsi un bărbat numai pentru că mai are parte și el din când în când de puțină plăcere”.¹ De-a lungul anilor, Carol a avut extrem de multe plăceri accidentale – eleganta franțuzoaică brunetă Louise de Kéroualle, îndrăzneța actriță Nell Gwynn, focoasa italiancă bisexuală Hortense Mancini, ca să numim doar câteva.

În 1660, chipeșul Ludovic al XIV-lea al Franței s-a căsătorit cu verișoara sa de gradul întâi, prințesa Maria Tereza a Spaniei, o pitică, rezultatul generațiilor de consangvinizare. Ea nu moștenise nebunia vădită cu care se născuseră unii dintre strămoșii ei, însă intelectul Mariei Tereza era limitat, astfel încât a fost total pierdută la cea mai vicleană și mai elegantă curte a Europei. Ludovic s-a consolât mai întâi cu Louise de La Vallière, deopotrivă sfioasă și frumoasă. După șapte ani, el s-a aruncat în brațele lui Athénaïs de Montespan, o leoaică superbă cu un păr blond-auriu, care l-a ținut 13 ani prins în mrejele ei. Pe lângă ea, Ludovic a mai avut numeroase metrese mai puțin importante, inclusiv înalta și roșcata prințesă de Soubise, cât și blondina superbă Marie-Angélique de Fontanges.

În 1725, la doar 15 ani, Ludovic al XV-lea s-a însurat cu prințesa poloneză Maria Leszczyńska, 22 de ani, o femeie extrem de demodată. Unicul motiv al căsătoriei a fost faptul că mireasa provenea dintr-o familie renumită pentru fertilitate. Propriul tată spunea că Maria era una dintre cele mai anoste prințese din Europa, cea de-a doua fiind soția lui. Maria își petrecea diminețile rugându-se, după-amiezele brodând și serile jucând cărți. Soțul ei, care a devenit un bonvivant cultivat și inteligent, i-a rămas fidel opt ani, după care și-a luat patru surori drept amante, cărora le-au urmat cultivata Madame de Pompadour și, în cele din urmă, Madame du Barry – o prostituată foarte talentată.

Prințesele erau astfel crescute încât să trateze cu o nonșalanță de admirat infidelitățile viitorilor soți. În 1820, când prințul moștenitor al tronului Franței, Carol Ferdinand, duce de Berry, a căzut victima unui atentat, soția sa, ducesa Carolina de Bourbon-Sicilia, era gravidă. La câteva luni după moartea soțului ei, Carolina a vizitat un oraș, în care 20 de femei sărmane au venit să-i ceară ajutorul. Fiecare dintre ele și-a motivat rugămintea spunând că aștepta de la defunctul duce un copil. Ducesa Carolina a cumpănit, după care a spus că acest lucru este cât se poate de posibil. „La momentul respectiv, soțul meu a petrecut o săptămână încheiată în acest ținut.”²

În 1717, țarul rus Petru cel Mare a vizitat împreună cu împărăteasa Ecaterina, docila lui soție, mai multe capitale europene. La curtea Prusiei, prințesa Wilhelmina a scris despre împărăteasa rusoaică: „Suita sa era alcătuită din 400 de așa-zise Doamne [...]. Aproape fiecare dintre aceste creaturi purta în brațe un copil în veșminte prețioase, iar la întrebarea dacă acela era copilul ei, ea răspundea, nu fără a face o plecăciune adâncă după obiceiul rusesc: «Țarul a fost atât de milostiv să-mi dăruiască acest prunc».”³

Întrebarea este, unde se ascundea regina când soțul ei se veselea, flirta și lua decizii politice cu aceste metrese? Păi, poate că își îndeplinea principală îndatorire față de națiune, asigurând succesiunea prin producerea unui număr cât mai mare de copii regali, atât cât putea duce pântecul ei. Cel mai probabil stătea în genunchi și se ruga la Dumnezeu pentru bunăstarea noii ei patrii. Sau poate că se dedica îndatoririi tradiționale a unei regine de a da de pomană săracilor și de a oferi clemență condamnaților. Când nimic altceva nu mai ajuta, rămânea mereu brodatul, o artă în care majoritatea reginelor neglijate excelau. Majoritatea dintre ele nici nu-și imaginau să le plătească soților rătăcitori cu aceeași monedă, strecurându-se pe furiș în așternuturi cu vreun

curtean spilkuit. Poate că femeile acestea nu și-au stârnit niciodată soții, dar le-au dobândit cel puțin respectul.

Dar nu toate reginele europene au fost anoste și pioase și au avut soți atrăgători și inteligenți. În zeci de cazuri a fost exact pe dos: prințese frumoase și inteligente au fost forțate să se mărite cu niște monștri regali – sadici, violenți, cu înfățișări dezgustătoare, impotenți, reduși mintal, uneori toate la un loc. Iar când dinaintea ochilor li se înfățișa o viață la curte care mustea de testosteron, în forme dintre cele mai încântătoare, unele regine plecau privirea rușinate către broderia din mâini, rostind degrabă o *Slăvită fii, Fecioară Maria*, ca să alunge ispita. Însă multe dintre ele priveau încă o dată și mai atente, lăsau deoparte lucrul de mână cu inima bătându-le nebunește, aruncau cât colo mătăniile și își luau un amant.

Reginele își alegeau de obicei generali destoinici, întruchiparea virilității, a căror călcătură fermă pe podelele de parchet lustruite le făceau genunchii să tremure de poftă trupească. Adesea, inima reginei era cucerită de un curtean isteț, a cărui bărbăție se etala cu o eleganță fermecătoare. Altele își alegeau un om de stat, a cărui strălucire intelectuală le ajuta să dobândească putere în țara lor – unii dintre acești politicieni au purtat, ce-i drept, roba unui episcop sau a unui cardinal. O împărăteasă și-a ales amantul dintr-un cor bisericesc. Tânărul Adonis cu voce de înger a lovit-o ca un trăsnet, iar ea a dat poruncă să fie adus din casa Domnului direct în patul ei cu baldachin.

FECIOARĂ ȘI REGINĂ

Dacă regii trebuiau să-și ia o ămantă, pentru a promova imaginea potenței regești, regina trebuia să emuleze idealul Fecioarei Maria. Castitate, milostenie, răbdare și supunere – acestea erau trăsăturile de caracter așteptate de la o regină.

Încă din secolul al V-lea după Hristos, imaginea Mamei Fecioare a lui Iisus a început să se suprapună peste cea a reginei ca mamă a monarhului lumesc. Ambele, Fecioara Maria și regina, au fost portretizate adesea cu un prunc în brațe. Maria a fost frecvent întruchipată cu o coroană pe cap și cu veșminte regale drept împărăteasa cerurilor – deși, evident, ca soție de tâmplar, mama lui Iisus nu a deținut niciodată astfel de obiecte prețioase. Iar picturile cu reginele lumești le înfățișează pe acestea adesea ca blagoslovite de mama lui Iisus.

În Evul Mediu, a debutat obiceiul ca nunțile, încoronările și înmormântările reginelor să fie considerate sărbători sfinte, cu trimitere la Fecioara Maria, ceea ce a consolidat și mai mult paralela dintre cele două. Cu siguranță nu a existat o a doua regină care să fi fost atât de puternic asociată cu imaginea Fecioarei ca Elisabeta I a Angliei, care, desigur, ca o ironie a istoriei, a fost protestantă. Elisabeta a fost într-adevăr fecioară – din câte se știe. Se prea poate ca, regină fiind, să fi avut o relație cu Robert Dudley, conte de Leicester. Cu admiratorii din anii de pe urmă – sir Walter Raleigh, Robert Devereux, al doilea conte de Sussex, sir Thomas Heneage, cât și sir Christopher Hatton – cu siguranță nu a avut relații intime.

Această regină fecioară a înlocuit imaginea divinizată a Madonei cu a ei însăși. Curtenii, care cu o generație înainte se rugaseră la icoana reginei fecioare din ceruri, își plecau acum capul dinaintea imaginii în oglindă a reginei fecioare a Angliei. Elisabeta a preluat până și simbolurile care, în arta religioasă, aparțineau în mod tradițional mamei lui Iisus: luna, pasărea Phoenix, blana de hermină și perlele. Pentru norodul englez nu a fost deloc o întâmplare faptul că Elisabeta a venit pe lume pe 7 septembrie, cu o zi înaintea sărbătorii nașterii Mariei, și a murit pe 24 martie, cu o zi înainte de Buna Vestire.

Deși Elisabeta s-a identificat în puritatea sa trupească (presupusă), cât și în iconografie cu Fecioara Maria, celibatul ei a derutat întreaga Europă. Idealul era să te asemeni cu o fecioară, nu să fii una. Mulți considerau oricum virginitatea ei un mit, în opinia lor regina vrând să rămână nemăritată doar pentru a nu fi nevoită să-și limiteze pasiunea la un singur bărbat. În timp ce unii flecăreau și se certau prea zgomotos pe seama poftelor nesățioase ale Elisabetei, presupunând că ea s-ar fi culcat chiar și cu puținii conservatori care existau în Anglia – cât și cu bărbați recunoscuți pentru dimensiunea ieșită din comun a organelor reproducătoare – alții credeau a ști cu certitudine că singurul motiv pentru care biata regină nu se mărita ar fi fost faptul că, din cauza unei anomalii a organelor ei genitale, ea nu putea nici întreține relații sexuale, nici rămâne grea. Cineva îi povestise ambasadorului Veneției în Franța, de exemplu, că sângele menstrual al Elisabetei nu ar fi curs din locul binecunoscut, ci dintr-un picior.

Motivul celibatului reginei probabil că nu a fost nici frigideitatea, nici nimfomania. Mai degrabă sfârșitul tragic al mamei ei naturale și al mamei ei vitrege croit de Henric al VIII-lea i-ar fi provocat o teamă de căsătorie insurmontabilă. Ea i-a mărturisit la un moment dat trimisului ducelui Württemberg că ar fi preferat să fie o cerșetoare nemăritată decât o regină măritată.⁴ Iar diplomatului francez i-a destăinuit că simplul gând al măritișului o făcea să se simtă ca și cum ar fi eviscerat-o cineva.⁵

Când Elisabeta a murit, la începutul secolului al XVII-lea, preaslăvirea Fecioarei Maria se mai domolise chiar și în țările care rămăseseră catolice după Reforma religioasă din secolul al XVI-lea. Aceasta a condus la un stil de viață mai pământesc și mai puțin strict, regina fiind acceptată ca ființă umană din carne și oase. Ea nu mai era statua desăvârșită dăltuită, purtătoarea de cuvânt a Domnului

Însuși, ci îi era îngăduit acum să aibă particularități umane și să mai și greșească. Însă imaginile împletite ale Fecioarei Maria și ale reginei, care se impregnaseră timp de secole în conștiința publică, au continuat să fie vii, chiar dacă nu mai ieșeau atât de pregnant în evidență în viața cotidiană. Ambele – Fecioara Maria și regina – au născut un prinț uns cu un sfânt tată, și astfel, o regină al cărei stil de viață genera îndoieli asupra identității tatălui acestui fiu lăsa un gust amar majorității bunilor creștini.

SUBSTANȚĂ SACRĂ

De regulă, sângele regal se transmitea de la tatăl încoronat la prințul moștenitor – și anume prin intermediul unui pântec, în care copilul se dezvoltă timp de nouă luni. Era decisiv pentru puritatea sângelui ca acest pântec să nu primească într-însul nimic altceva decât această sămânță regală. Căci nimic în afară de mitul sângelui regal nu-i asigura monarhului tronul, nu împiedica războaiele civile, nu menținea pacea dincolo de hotarele statului și nu avea grijă ca un norod superstițios să se prosterneze în fața suveranului lui și să plătească exorbitantele dări pe care acesta le percepea.

Acest mit a început în trecutul întunecat, când un brav războinic s-a năpustit în bătălie cu sabia ridicată, măcelărindu-și dușmanii. Ales rege de admiratorii săi recunoscători, el a înfrânt și alți dușmani, a împăcat o divinitate răzbunătoare și a domnit cu înțelepciune – toate acestea fiind indicii certe că el era alesul lui Dumnezeu. Nutrind speranța înșelătoare a nemuririi pământești, monarhul ce îmbătrânea a dorit ca o părticică din el – din trupul și sângele lui – să dăinuie și după moartea lui. Dar dacă fiul lui era bolnăvicios, efeminat, înapoiat mintal? Cum putea el să-și convingă poporul să-l accepte pe acest exemplar

jalnic de bărbat drept rege și să nu aleagă în schimb un războinic neînfricat dintr-o familie rivală?

Așa a apărut mitul că dreptul la tron al unui monarh garantat de Dumnezeu însuși nu se bazează pe inteligență, înfățișare sau tărie de caracter, ci numai și numai pe sângele lui regal, și că numai așa poate fi transmis mai departe, generațiilor viitoare. Adevărul este că grație acestui sânge așa-zis albastru puterea se transmitea adesea pe cale pașnică de la tată la fiu, fără ca noul rege să fie ales prin lupte sângeroase, cu bâte și topoare. Dar a avut ca urmare și numeroși monarhi nebuni, cărora le curgeau balele și care izbucneau fără motiv în hohote de râs, în vreme ce milioane de supuși își plecau capetele înaintea lor într-o venerație cucernică. Oricât de nebuni ar fi fost acești regi, esența sacră din venele lor, sângele sacrosanct al dinastiei lor îi plasa deasupra tuturor și îi făcea monarhi prin voia Domnului.

Abia de la sfârșitul anilor 1920 a fost posibil ca tatăl unui copil să fie stabilit prin determinarea științifică a grupei sangvine. Până atunci a existat o singură modalitate, garantarea purității sângelui regal albastru de-a lungul tuturor generațiilor: o regină trebuia să-i fie absolut fidelă soțului ei. Vechiul dublu standard, care permitea bărbaților să lase gravide amante după amante, în vreme ce soțiile lor brodau ștergare bisericești, se baza nu pe misoginie, ci pe biologie.

„Gândiți-vă la însemnătatea neprihănirii femeilor pentru societate“, spunea cunoscutul și deosebit de spiritualul erudit doctorul Samuel Johnson, cel care a scris în 1757 primul dicționar englez. „Decența întregii lumi depinde de ea. Spânzurăm un hoț care a furat o oaie, în vreme ce prihana femeilor îl pradă pe proprietarul de drept de oaie, fermă și de toate celelalte.“⁶

În 1695, Liselotte von der Pfalz, cumnata lui Ludovic al XIV-lea, se întreba într-una din scrisorile ei dacă exista

în lumea largă vreun monarh care să-și iubească doar nevasta și nici o altă femeie în afară de ea. Dacă soțiile lor, continua Liselotte, ar fi dus aceeași viață ca ei, nu ar mai fi putut fi nimeni sigur dacă descendenții lor erau adevărații moștenitori ai soților. Ea se referea prin asta la o tânără rudă, care comisese adulter și pe care o dojenea, spunându-i că o ducesă ar fi trebuit să știe că onoarea unei soții consta în dedicarea acesteia numai soțului ei. Pentru acesta nu ar fi fost o rușine să aibă o metresă, ci să i se pună coarne.⁷

Dacă ne gândim ce importanță imensă se acorda descendenței regale, este amuzant că la curțile din Europa era plin de copii nelegitimi, aceștia nefiind doar copii ai regilor, ci și ai reginelor. În situația din urmă, copiii purtau numele casei regale și, pe baza originilor, care în realitate nu erau ale lor, se aliau prin căsătorie cu alte familii regale. Însă în cazul copiilor de regi exista într-adevăr ceva mai important decât sângele lor albastru „adevărat“, și anume interesele personale ale monarhului. Mulți regi recunoșteau un copil ca fiind al lor, deși știau cu certitudine că nu ei erau tații naturali. Acest lucru se întâmpla pentru a nu pune în pericol statutul copiilor mai mari, asupra legitimității cărora nu aveau nici cea mai mică îndoială. Când un rege era incapabil să procreze, se putea foarte bine întâmpla ca elita de la curte să forțeze regina să facă un copil nelegitim, pentru ca astfel să-și asigure tronul și propriile interese.

Din fericire, în majoritatea cazurilor, dezamăgirea deplină și irevocabilă a reginei față de soțul ei apărea după nașterea prințului moștenitor. Astfel, cea mai importantă îndatorire a reginei era rezolvată, fiind, în consecință, inoportun să pună în pericol prestigiul internațional, să abată turbulențe asupra propriei nații și să stârnească îndoieli asupra legitimității tuturor descendenților regali doar pentru a alunga din cuibul regelui un singur pui de cuc. La începutul secolului al XIX-lea, a venit pe lume cel mai